

Svar på ledamot Rolf Nyströms m.fl. motion om Fästningsmuseet

Kulturnämnden 09.09.2025 § 46
129/12.03.00/2025

Ledamot Rolf Nyström har 25.5.2025 inlämnat en fullmäktigemotion om att den så kallade Fästningsmuseet skulle även i framtiden behållas som stadens utställningsutrymme. Motionen har Fästningsmuseet används idag som konstgalleri som stadens kulturtjänster hyr ut till konstnärer och konstnärsgrepp. I motionen lyfter Nyström fram att utställningsverksamhet ökar på trivselen i staden, är en viktig del av Hangös turism samt ökar på stadens dragningskraft. Byggnaden är även en av stadens äldsta byggnader och är från slutet av 1700-talet.

Bakgrund

Stadsfullmäktige behandlade 5.12.2023 § 67 försäljning av stadens fastigheter. På förteckningen av fastigheterna fanns det så kallade Fästningsmuseet på förslag som nytt objekt. Fastigheten är 367 m² och uppskattade saneringsskulden var 116 856 € i december 2023. Vid det skedet var det redan beslutat att museet skulle flytta till nya lokaler och att byggnaden skulle användas under år 2024 för stadens jubileumsår. Under ärendets diskussions föreslogs det att byggnaden skulle ha ett krav på att det används till kulturverksamhet, men förslaget förföll.

I början på år 2024 stod det dock klart att stadshusgalleriet måste stängas på grund av renovering i kontorsutrymmena bredvid. Därmed flyttades galleriverksamheten till fästningsmuseet.

Verksamhet idag

Sedan juni 2024 fram till augusti 2025 har det i galleriet ordnats 14 utställningar. Galleriet var stängt under december, januari och delvis i februari på grund av att innetemperaturen går under 20 grader då det är köldgrader. Utställningarna i konstgalleriet har totalt haft 11 000 besökare. I september ordnas ytterligare en utställning och därefter stängs galleriet för utställningar. Eventuellt kunde utställningar ordnas även i oktober och en bit in i november, men fukten ställer till vissa problem. Utrymmet kan även användas till möten eller småskaliga konserter. Under sommaren 2025 ordnade Hangö Teaterträff föreställningar i utrymmet.

I budgeten för 2025 har Hangö stads kulturtjänster en utgift på 880 euro/månad i intern hyra. Ytterligare kostnader för kulturtjänsterna är städservice 145 euro / månad samt personalkostnader för övervakning fem dagar i veckan. Personalkostnaderna uppgår som mest till 2000 euro i månaden för övervakning.

Hyran för fyra veckor i konstgalleriet är 980 euro + moms 25,5 %.

Framtidsutsikter

Utrymmet i sig väcker redan nyfikenhet och det finns mycket potential till att utveckla utställningsverksamheten i Konstgalleriet. Utrymmet har fått beröm och är omtyckt både av konstnärer och utställningsbesökare. Om staden beslutar att fastigheten hålls i stadens ägo och att utrymmet skall fortsätta som utställningsutrymmen så finns det möjligheter att även locka mer etablerade konstnärer till Hangö. Dock kräver utrymmet investeringar då uppvärmningen och isoleringen bör ses över. Byggnaden har även endast en utgång och en

nödutgång bör åtgärdas och det finns det möjlighet till. Enligt information från tekniska verket uppskattades fram till 31.12.2024 saneringsskulden till 181 672 euro.

På lång sikt skulle det vara bra att bygga i samband med fastigheten ett litet förråd för redskap och rekvisita som kan behövas till olika utställningar. Då verksamheten har etablerats bör även en visuell profil planeras.

Hangö Bildkonstnärer samt Carl-Gustaf Lilius stiftelse har lämnat in skrivelser till staden för att fastigheten skall behållas i stadens ägo och som galleri.

Stadens skyldigheter inom ramen för konst- och kulturverksamhet

Enligt lagen om kommunal kulturverksamhet 3 § bör kommunen skapa förutsättningar för professionellt konstnärligt arbete och verksamhet. Genom utställningsverksamhet kan detta uppnås inom ramen för bild- och fotokonst. Verksamheten kunde även ordnas på olika sätt och till exempel ha en residenskonstnär en del av året. Detta kräver dock en skild budget, men finns möjlighet för extern finansiering.

Vidare har kommunen en skyldighet att främja kultur och konst som en del av välfärden och stöd för invånarnas hälsa, delaktighet och gemenskap.

Enligt konst- och kulturbarometern 2024 önskar konstnärer att göra samarbete med kommuner och det önskas mer växelverkan mellan kommunen och konstnärer. Enligt barometern från 2020 önskar konstnärer bland annat bidrag för konstnärligt arbete, köp av konstverk, utrymmen för konstnärligt arbete och möjlighet att ställa ut sina arbeten.

Enligt Centret för konstfrämjande ökar konst välmående och invånare vill ha offentlig konst i sin miljö.

Detaljplan

Enligt nuvarande detaljplan är fastigheten inom ett kvartersområde för allmänna byggnader. Fastigheten hör till området för Östra hamnens detaljplan. [En detaljplanändring för Östra hamnen är ännu under arbete](#). En möjlighet är att utställningsverksamheten fortsätter så länge som arbetet med detaljplanändringen pågår och att i samband med detaljplanändringen även besluta om fastigheten skall behållas i stadens ägo eller inte.

Förslag

Kulturnämnden ger till stadsstyrelsen ovannämnda text som sitt utlåtande gällande Rolf Nyströms motion om Fästningsmuseet.

Ärendets behandling

Föredragande tillsatte till förslaget följande: Om Fästningsmuseet fortsättningsvis skall hör till stadens fastigheter, bör stadsstyrelsen föreslå för fullmäktige att fastigheten tas bort från försäljningslistan.

Britta Idman föreslog att kulturnämnden ber om att stadsstyrelsen föreslår för stadsfullmäktige att Fästningsmuseet tas bort från försäljningslistan. Hela nämnden understödde förslaget.

Mi Grönlund föreslog att: Kulturnämnden understöder fortsatta utredningar om Fästningsmuseiprojektet och föreslår att staden börjar en pilotundersökning om möjligheterna att förverkliga, innehållet och finansieringen av kulturprojektet.

Fästningsmuseet kunder verka som ett året runt kulturservice, som understöder utbildning, delaktighet och kulturvälmående. Hela nämnden godkände tillägget.

Beslut

Kulturnämnden ger till stadsstyrelsen ovannämnda text som sitt utlåtande gällande Rolf Nyströms motion om Fästningsmuseet. Följande tillägg tillades:

1. Kulturnämnden ber om att stadsstyrelsen föreslår för stadsfullmäktige att Fästningsmuseet tas bort från försäljningslistan. Hela nämnden understödde förslaget.
2. Kulturnämnden understöder fortsatta utredningar om Fästningsmuseiprojektet och föreslår att staden börjar en pilotundersökning om möjligheterna att förverkliga, innehållet och finansieringen av kulturprojektet. Fästningsmuseet kunder verka som ett året runt kulturservice, som understöder utbildning, delaktighet och kulturvälmående.

Tilläggsuppgifter

Kulturdirektör Jennika Friman, 040 139 1070